

EXPUNERE DE MOTIVE

În măsura în care normele de procedură ale statelor membre afectează aplicarea drepturilor prevăzute de legislația UE, aceste norme trebuie să respecte principiul echivalenței și principiul efectivității, care sunt expresii ale obligației generale a statelor membre de a asigura protecția jurisdicțională a drepturilor personale în temeiul dreptului UE¹.

Principiul *echivalenței* impune ca normele procedurale de protecție a drepturilor ce decurg din dreptul UE să respecte standardul minimal de favorabilitate a normelor aplicabile protecției unor drepturi similare prevăzute în temeiul dreptului intern. Dreptul Uniunii Europene, mai ales în domeniul protecției consumatorilor, asigură o protecție minimală a destinatarilor. În dreptul intern, acest standard poate fi depășit, cu condiția ca normele în discuție să fie mai favorabile consumatorilor. În baza principiului echivalenței, instanțele naționale sunt *obligate* să aplice aceste garanții procedurale și atunci când normele din dreptul intern le-ar împiedica, în mod obișnuit, să o facă, și chiar să ignore jurisprudența contrară a instanțelor de la varful sistemului lor judiciar².

Principiul *efectivității* impune ca normele naționale de procedură să nu facă imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite cetățenilor, inclusiv consumatorilor, de dreptul UE.

Aceste cerințe se referă, în principiu, la: (i) efectivitatea caracterului ne-obligatoriu al clauzelor abuzive; (ii) necesitatea unor mijloace adecvate și eficace pentru prevenirea utilizării în continuare a clauzelor contractuale abuzive³; (iii) dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil, prevăzut, de altfel, și de art. 47 din Carta drepturilor fundamentale.

În jurisprudența CJUE se consideră că *nu* există căi de atac eficiente în cazul în care consumatorii nu pot contesta executarea ipotecară în temeiul caracterului abuziv al clauzelor contractuale în cadrul procedurii de executare. Dacă analiza caracterului abuziv este ocazionată de un proces pe fond, *nu* există cale de atac eficientă dacă nu se poate obține suspendarea executării silite deja pornite contra debitorului⁴. În mod evident, art. 723 Cprciv referitoare la inadmisibilitatea contestației la executare când există o acțiune pe fond la “dispoziția” debitorului este contrară acestei jurisprudențe. Regulile din dreptul intern care împiedică efectivitatea căilor de atac trebuie

¹A se vedea cauzele conexe 317-320/08, *Alassini*.

²A se vedea cauzele conexe C-154/15, C-307/15 și C-308/15, *Gutierrez Naranjo*.

³Acțiunea colectivă reglementată din art. 12-13 din Legea nr.193/2000 pare a fi, teoretic, eficientă, dar practic este totalmente ignorată de comercianți și de instanțe.

⁴A se vedea Cauza C-415/11, *Aziz*.

înlăturate de la aplicare, DCA urmand a avea aplicabilitate directă în dreptul intern. Normele din Codul de procedură civilă referitoare la încuviințarea executării, la evacuarea din locuința familiei sau la cauțiunea necesară pentru suspendarea executării ori pentru înghețarea efectelor unei clauze contractuale, încalcă aceste principii, eliminând sau reducând la caracteristici iluzorii garanțiile oferite de DCA consumatorilor⁵.

CJUE a considerat că este "acceptabil" ca procedura de executare silită imobiliară să înceapă în baza unui act juridic care este, în el însuși, un titlu executoriu, fără a se efectua *ex officio* un control al clauzelor contractuale abuzive⁶. Însă, o astfel de procedură sumară de executare silită este compatibilă cu garanțiile prevazute de DCA în favoarea consumatorilor numai dacă sunt permise căi de atac eficiente, derulate în termene rezonabile, cum ar fi măsurile provizorii (suspendarea executării silită, înghețarea efectelor contractului), și numai dacă analiza *ex officio* a clauzelor abuzive este garantată în cadrul procedurii de fond *ulterioare*⁷.

Normele de procedură nu ar trebui să submineze efectivitatea protecției împotriva clauzelor contractuale abuzive, garantata de DCA. Pot fi incluse în aceste coordonate cazurile în care dreptul intern nu prevede examinarea *ex officio* a clauzelor abuzive sau chiar o împiedică, dar soluția este valabilă ori de câte ori dreptul intern încalcă în orice alt mod DCA. Cu toate acestea, instanțele noastre interne nu numai că refuză sau omit să analizeze din oficiu caracterul abuziv al clauzelor contractuale puse în executare silită, dar, în plus, refuză să aplice cu prioritate Dreptul UE față de dreptul intern, defavorabil consumatorilor. Riscul pe care îl implica aceasta atitudine este enorm. În cauza C-168/15, *Milena Tomasova*, CJUE a statuat că, în anumite condiții, statele membre au obligația de a despăgubi consumatorii pentru prejudiciile cauzate printr-o decizie a unei instanțe de ultim grad care nu a examinat clauzele contractuale relevante din oficiu, deși avea această obligație în temeiul DCA.

⁵In acest sens sunt cauzele C-618/10, *Banco Espanol de Credito*, C-415/11, *Aziz*, și C-76/11, *Pohotovost*.

⁶A se vedea cauza C-32/14, *Erste Bank Hungary*. De retinut ca aceasta speta se refera la un act notarial, si nu la contractul de credit in sine, care are caracter de titlu executoriu in sine in dreptul nostru. Se poate presupune ca notarul face o verificare a legalitatii actului notarial, inclusiv sub raportul clauzelor abuzive. Este cert, insa, ca banca nu numai ca nu se preocupa sa nu aiba clauze abuzive in contract. Dimpotriva, banca se preocupa sa includa in contract clauze abuzive, eventual, insidioase, inselatoare, tocmai pentru a-si asigura un profit consistent. De aceea, speta enuntata nu ar trebui extinsa, *tale quale*, la contractele de credit. Oricum, solutia enuntata este destul de putin compatibila cu principiul efectivitatii.

⁷Solutia verificarii *ex officio* a clauzelor abuzive este, din pacate, un paliativ si o manifestare a ipocriziei, intrucat intervine *post factum*. Analiza ulterioara a clauzelor abuzive ar putea deveni inutila, intrucat executarea silita poate avea efecte ireversibile.

Nu este necesar ca instanțele naționale să solicite sau să aștepte anularea unei astfel de norme interne prin mijloace legislative sau constituționale. În cazul în care dreptul intern, incluzând normele de procedură, nu poate fi interpretat în conformitate cu dreptul UE, instanțele naționale trebuie să înlăture aceste norme de la aplicare și să se bazeze, în formularea soluției, direct pe Dreptul Uniunii Europene.

Inițiator

Daniel Cătălin ZAMFIR

Senاتور ALDE

**Lege privind protecția consumatorilor contra executărilor silite
abuzive sau intempestive**

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
1.	Pede Iedu Gsmu	PSD	
2.	Dumica Iorion	PSD	
3.	Circumny H.	PSD	
4.	Rotaru Iud	PSD	
5.	CAMOT Iud	PSD	
6.	AREAN Emin	PSD	
7.	Iordache Virgiu	PSD	
8.	MIHU STEFAN	PSD	
9.	HATEI BOEN	PSD	
10.	NITA ILIE	PSD	
11.	IRIZA SCARLAT	PSD	
12.	MINISTRI BOEN	PSD	
13.	BREAZ DANIEL	PSD	
14.	FEDEROVICI BOEN	PSD	
15.	Iupu Iud	PSD	
16.	HAZILU LIVIU	PSD	
17.	GIOANEA BOEN	PSD	
18.	DIACONU BOEN	PSD	
19.	SAVIN EMANUEL	PSD	
20.	Oprea Iud	PSD	

**Lege privind protecția consumatorilor contra executărilor silite
abuzive sau intempestive**

21.	BONOG FIORINA	PSD
22.	Coltean Iulian	PSD
23.	PUTIN LUCIAN	PSD
24.	DEHES IOAN	PSD
25.	SBÎRNEA LILIANA	PSD
26.	CHISALITA IOAN	PSD
27.	Ecatrina Andronescu	PSD
28.	POP LIVIU MARIAN	PSD
29.	Pop Gheorghe	PSD
30.	Ciobaș Nicolae	PSD
31.	TĂNESCU DORU-ADRIAN	PSD
32.	PAÎURCĂ ROXANA	PSD
33.	SALAM EIOREL	PSD
34.	MARANDACHE MIKEA	PSD
35.	Soprau Horea	PSD
36.	MANOLIU DAN	PSD
37.	Bodolov. Nicuț	PSD
38.	CRETU GABRIELA	PSD
39.	BUTUNCU DANIEL	PSD
40.	CATALIN RAONLESCU	PSD
41.		